

Образац 1.

Факултет Правни
БЕОГРАДУ

УНИВЕРЗИТЕТ У

правно-економских наука
(Број захтева)
коме се захтев упућује)

Веће научних области

(Назив већа научних области)

(Датум)

ЗАХТЕВ

за давање сагласности на предлог теме докторске дисертације

Молимо да, сходно члану 46, ст. 5, тач. 3 Статута Универзитета у Београду („Гласник Универзитета“ у Београду бр. 131/06) дате сагласност на предлог теме докторске дисертације:

„ПРИРОДА И ОБИМ ГРАЂАНСКОПРАВНЕ ОДГОВОРНОСТИ ЛЕКАРА ЗА ПОВРЕДУ
УГОВОРА О ЛЕЧЕЊУ“

(пун назив предложене теме докторске дисертације)

НАУЧНА ОБЛАСТ Грађанскоправна

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног од родитеља и презиме кандидата:
КАТАРИНА (ВЕРОЉУБ) ТАСИЋ
2. Назив и седиште факултета на коме је стекао високо образовање:
Правни факултет Универзитета у Београду
3. Година дипломирања: 2008.
4. Назив мастер рада кандидата: „Утицај мана воље у вези са каузом на пуноважност уговора“
5. Назив факултета на коме је мастер рад одбрањен: Правни факултет Универзитета у Београду
6. Година одбране мастер рада: 2009.
7. Назив факултета на коме је кандидат завршио докторске студије: /
Одсек, смер или група: /

Година завршетка докторских студија: /

Обавештавамо вас да је Наставно-научно веће
(назив надлежног тела факултета)

на седници одржаној 26. децембра 2011. године размотрило предложену тему и закључило да је тема подобна за израду докторске дисертације.

ФАКУЛТЕТА

ДЕКАН

Прилог: 1. Предлог теме докторске дисертације са образложењем.

2. Акт надлежног тела факултета о подобности теме за израду докторске дисертације.

3. Подаци о ментору – додатак уз образац 1.

Правни факултет Универзитета у Београду Наставно-научном већу Факултета

Катедра за грађанско право именовала је комисију у саставу проф. др Драгор Хибер, доц. др Марко Ђурђевић и доц. др Милош Живковић да припреми извештај о кандидату Катарини Тасић, мастеру правних наука и подобности теме „Природа и обим грађанскоправне одговорности лекара за повреду уговора о лечењу“ за израду докторске дисертације. Након што је проучила пријаву дисертације са прилозима и након што је кандидаткиња пред комисијом у истом саставу успешно усмено одбранила пројект тезе, част нам је да Наставно-научном већу Правног факултета поднесемо следећи

Реферат

о кандидату и подобности предложене теме докторске дисертације

I Основни подаци о кандидату

1. Биографски подаци

Кандидат Катарина Тасић је рођена 1985. године у Београду. Основну школу и гимназију је завршила у Пожаревцу. За успех у школовању награђена је Вуковом дипломом. Правни факултет Универзитета у Београду уписала је 2004. године, а дипломирала је 2008. са просечном оценом на студијама 9,74, добивши годишњу награду за одличан успех. Исте године уписала је мастер студије на Правном факултету, грађанскоправни модул – имовинскоправни I подмодул. Након што је положила све предвиђене испите уз просечну оцену 10, одбранила је дана 27. октобра 2009. године мастер рад на тему „Утицај мана воље у вези са каузом на пуноважност уговора.“

Докторске студије на Правном факултету у Београду уписала је 2009. године одредивши се за грађанскоправну научну област. На докторским студијама је положила све испите са просечном оценом 9.83 и одбранила

семинарски рад под називом „ Зеленашки уговор – уговор који је у нашем праву на граници апсолутно ништавих и рушљивих уговора“. Тренутно је стипендиста Министарства просвете и науке Републике Србије.

2. Научно-истраживачки рад

Од фебруара 2009. године до јануара 2010. године радила је као приправник – волонтер у Четвртом општинском суду у Београду. Од фебруара 2010. године до фебруара 2011. године као стипендиста Министарства просвете и науке (истраживач – докторант), учествовала на пројекту „Право СЦГ и међународне судске институције“, а од фебруара 2011. године на пројекту „ Српско и европско право – упоређивање и усклађивање“, у Институту за упоредно право у Београду.

Поред одбрањеног мастер рада и семинарског рада на докторским студијама објавила је следеће радове:

„Заблуда и њен однос са каузом“, Право земаља у региону, Институт за упоредно право, Београд 2010., 512-527.;

„Неосновано обогаћење, правни основ и кауза у Немачком грађанском законик“, Увод у право Немачке, Институт за упоредно право, Београд 2011., 471-487.

Текст „ Заблуда и њен однос са каузом“ анализира установу заблуде у правним системима Србије, Хрватске, Македоније, Црне Горе и Босне и Херцеговине. Описујући законске текстове аутор указује на велику сличност усвојених решења. Анализа се међутим не завршава на дескрипцији већ настоји да прихваћена решења дубље објасни, и то ослонцем на терорију каузе. Одсуство каузе, које за последицу има привид сагласности, спречиће настанак уговора, док ће у другим случајевима поремећај каузе произвести рушљивост. Рад је коректно написан, коришћени извори односно научна апаратура показују и склоност и способност аутора за научни рад.

Чланак „Правно неосновано обогаћење, правни основ и кауза у Немачком грађанском законик“ посвећен је питању које је спорно и немачкој правној литератури, мада су о њему писала највећа пера немачког права. Који је смисао и дomet праграфа 812 НГЗ? Да ли он регулише последице изостанка правног основа у смислу *iustus titulus*-а, или су творци законика имали у виду циљ обвезивања, каузу у француском (правном) смислу те речи. Језичком анализом, али и ослонцем на новија доктринарна решења, брањена уосталом и у нашој литератури, кандидат се приклања становишту да немачко право, кроз последице ненаступања циља чинидбе, посредно прихвата становиште да је неопходно да изјава воље, правни посао, има каузу. Уз солидно познавање литературе, чланак се одликује младалачким приклањањем становишту које се брани, па и када се чини да је аргументација нешто јаче истакнута него што је то уобичајено, што показује драгоцен ентузијазам којим кандидат прилази научним питањима.

Објављени радови показују да је кандидаткиња овладала научном методологијом и вештином саопштавања резултата научних истраживања, и да се од ње може очекивати да успешно савлада изазове и препреке које доноси рад на докторској дисертацији.

II Предмет и циљ дисертације

Питање природе и обима грађанскоправне одговорности лекара за повреду уговора о лечењу веома је битно узимајући у обзир чињеницу да се повредом овог уговора вређају најзначајнија људска права, право на живот и право на заштиту здравља. Са друге стране, положај оштећеног веома је незавидан, с обзиром на то да су надокнаде које се у парницама досуђују сразмерно ниске, имајући у виду значај повређених добара, нарочито када је у питању новчана накнада нематеријалне штете. Овде се уочава још једно спорно питање и то не само у нашем праву већ и упоредном. Поставља се, наиме, питање да ли би оштећеном требало допустити да бира основ одговорности, уколико су испуњени услови и за вануговорну одговорност, или би искључиво могао тражити надокнаду по основу уговорне одговорности. Такође, у једном делу наше правне теорије се јавља отпор према могућности да се захтева накнада нематеријалне штете по основу уговорне одговорности, што доводи оштећеног у незавидан положај. Став је кандидаткиње да би свакако требало допустити оштећеном да захтева накнаду нематеријалне штете и у случају уговорне одговорности, а такође би му требало допустити да бира основ одговорности уколико су испуњени и услови за вануговорну одговорност. Ваља напоменути да ће оштећени моћи да захтева накнаду штете једино по основу вануговорне одговорности уколико је уговор о лечењу ништав или рушљив, а такође ће чланови уже породице оштећеног, у појединим случајевима, имати право да захтевају накнаду штете само по основу вануговорне одговорности имајући у виду правило релативности облигационих односа.

Централно питање дисертације ће бити природа грађанскоправне одговорности лекара за повреду уговора о лечењу, као и условљеност обима одговорности основом одговорности. Међутим, пре него што се упусти у расправу о том питању кандидаткиња би требало да размотри поједина претходна питања којима ће се бавити само у мери која је неопходна да би се дао што потпунији одговор на централно питање.

Најпре би требало разјаснити да ли је уговор о лечењу именован или неименован уговор. Око овог питања постоји дилема у упоредном праву, а кандидаткиња сматра да је у нашем праву уговор о лечењу неименован уговор, с обзиром на то да није регулисан Законом о облигационим односима, али да је по својој правној природи најближи уговору о делу те се на њега примењују правила овог уговора. Такође ваља истаћи да у вези са овим питањем постоји и једна специфичност која је од значаја за одговорност лекара, а то је чињеница да уговор о лекарској услузи, по правилу, ствара облигацију средства, а само изузетно облигацију циља.

Друго значајно питање је обавеза лекара да пацијенту пружи потребна обавештења и последице до којих кршење ове обавезе доводи. Кандидаткиња сматра да обавеза на обавештавање пацијента претходи закључењу уговора о лечењу те да лекар кршећи ову обавезу, крши и

основна начела облигационог права, а нарочито начело савесности и поштења. Уговор о лекарској услузи неће настати уколико је ова обавеза прекршена, из разлога што ће се воље уговорних страна мимоићи, а лекар ће дуговати накнаду штете пацијенту по основу предуговорне одговорности (вануговорна одговорност).

Што се тиче закључења уговора о лекарској услузи кандидаткиња сматра да се овај уговор може закључити како изричитим изјавама воље тако и конклюдентним радњама, а извесне специфичности се јављају у случају претпостављеног пристанка и код лица која су обавезна да се подвргну медицинској интервенцији.

Следеће питање којим ће се кандидаткиња бавити, а које директно претходи питању природе и обима одговорности лекара за повреду уговора о лекарској услузи, је питање на који начин се може извршити повреда уговора о лечењу. Повреда уговора о лечењу неће постојати само уколико обавеза уопште није извршена, већ и уколико је неуредно извршена као и уколико је извршена у доцњи.

Централно питање којим ће се кандидаткиња бавити је најпре природа одговорности лекара за повреду уговора о лечењу, а затим и обим одговорности који ће свакако зависити од тога да ли ћемо одговорност лекара за повреду уговора о лечењу квалификовати као уговорну или вануговорну. Кандидаткиња сматра да је одговорност лекара за повреду уговора о лечењу, у првом реду, уговорна одговорност. Међутим, поставља се питање како поступити у случају када су испуњени и услови за вануговорну одговорност. Може се уочити да ни у упоредном праву не постоји јединствено решење овог проблема. Кандидаткиња је става да би у овом случају оштећеном требало дати *ius optionis* с обзиром на то да су кршењем овог уговора повређена његова основна права те да разлози правичности налажу да се оштећени стави у привилеговани положај. Са друге стране, могуће су и ситуације у којима неће постојати право на избор, већ само вануговорна одговорност. Најпре, то ће бити ситуација када је уговор о лекарској услузи ништав или рушљив. Такође, по основу вануговорне одговорности ће се одговарати члановима уже породице оштећеног пошто они не представљају уговорне стране. Што се тиче накнаде штете коју је пацијент претрпео повредом уговора о лечењу, висина накнаде ће, сматра кандидаткиња, бити свакако условљена основном одговорности. Поред накнаде материјалне штете пацијенту би, по мишљењу кандидаткиње, свакако требало признати и право на накнаду нематеријалне штете. Кандидаткиња примећује да у нашем друштву још увек постоји отпор према новчаној накнади нематеријалне штете и то се огледа најпре у ставу да се накнада нематеријалне штете везује претежно за вануговорну одговорност, док се у случају уговорне одговорности признаје само право на накнаду материјалне штете као и да се у судским одлукама из области вануговорне одговорности досуђују новчане накнаде нематеријалне штете чији је износ веома низак имајући у виду значај добара у питању.

У погледу циља истраживања, кандидаткиња сматра да се повредом уговора о лечењу повређују најзначајнија права човека, а то су право на живот и право на заштиту здравља, као и да у нашем друштву не постоји развијена свест о озбиљности ових повреда. Циљ истраживања ће бити да се оштећеном олакша положај у највећој могућој мери те да му се допусти да бира основ по коме ће захтевати накнаду штете уколико су испуњени услови за постојање вануговорне одговорности. Такође би требало утицати на то да се оштећеном призна право на накнаду нематеријалне штете уколико се определи за уговорну одговорност, као и да се износи новчане накнаде нематеријалне штете доведу у сразмеру са значајем повређених добара како у случају уговорне тако и у случају вануговорне одговорности. На крају кандидаткиња истиче да је у упоредном праву одговорност лекара (уговорна и вануговорна) питање које је од изузетног значаја те је као такво у великој мери обрађено и у литератури док је, са друге стране, у домаћој литератури одговорност лекара првенствено обрађивана са аспекта вануговорне одговорности па је уговорна одговорност лекара, на неки начин, запостављена. Овакво стање се, по мишљењу кандидаткиње, одражава и на судску праксу те су у нашем праву много ређе парничне пресуде, у односу на упоредноправну судску праксу, којима се утврђује одговорност лекара због повреде уговора о лечењу што је свакако последица неадекватних решења која су прихваћена у овој области.

III Опис садржаја (структура) дисертације

У својој пријави кандидаткиња је навела да ће дисертација имати следећу структуру:

Увод

Део први:

1. Правна природа уговора о лечењу

Именован или неименован уговор

Разлике између именованих и неименованих уговора (неименовани уговори и начело аутономије воље)

Квалификација неименованих уговора

Тумачење неименованих уговора

Уговор о лечењу - уговор посебне врсте

Уговор о лечењу - уговор који рађа облигацију средства (са освртом на изузетке у којима ствара облигацију циља)

Ком именованом уговору је уговор о лечењу, по својој правној природи, најближи (осврт на упоредноправна гледишта)?

1.2.1. Уговор о налогу

1.2.2. Уговор о слободној служби

1.2.3. Уговор о делу

Део други:

2. Закључење уговора о лечењу

2.1. Обавеза лекара на обавештавање пацијента, обавеза која претходи пристанку пацијента на медицинску интервенцију и која је неопходна за настанак пуноважног уговора о лечењу, уз осврт на однос обавезе обавештавања и начела савесности и поштења

2.2. Правне последице до којих доводи кршење обавезе лекара на обавештавање пацијента

2.3. Закључење уговора о лечењу путем непосредне изјаве воље

2.4. Закључење уговора о лечењу конклюдентним радњама

2.5. Претпостављени пристанак пацијента

2.6. Обавеза одређених лица да се подвргну медицинској интервенцији

2.7. Обавезе које могу настати за лекара на основу уговора о лечењу

2.7.1. Обавеза да медицинску услугу изврши лично

2.7.2. Обавеза да узме податке за анамнезу

2.7.3. Обавеза да изврши преглед, односно испитивање пацијента

2.7.4. Обавеза да постави дијагнозу

2.7.5. Обавеза да постави индикацију

2.7.6. Обавеза да лечи пацијента

2.7.7. Обавеза да се доцније стара о пацијенту

2.7.8. Обавеза да поступа према правилима струке и пажљиво

2.7.9. Остале обавезе лекара

2.8. Обавезе пацијента на основу уговора о лечењу

2.8.1. Обавеза да плати награду за рад

2.8.2. Обавеза да сарађује са лекаром

Део трећи:

3. Повреда уговора о лечењу од стране лекара

3.1. Повреда уговора о лечењу и основна начела облигационог права (начело савесности и поштења, начело забране проузроковања штете, начело дужности испуњавања обавеза, начело одређене пажње у извршавању обавеза и остваривању права)

3.2. Начин на који се може извршити повреда уговора о лечењу од стране лекара (уз осврт на повреду појединих обавеза које рађа уговор о лечењу)

3.2.1. Неизвршење обавезе

3.2.2. Неуредно испуњење обавезе

3.2.3. Извршење обавезе са задоцнењем

3.2.4. Осврт на случај када поверилац изврши повреду уговора о лечењу

Део четврти:

4. Природа одговорности лекара за повреду уговора о лечењу у грађанском праву

4.1. Правила уговорне одговорности

4.2. Правила вануговорне одговорности

4.3. Сличности и разлике између уговорне и вануговорне одговорности

4.4. Да ли у случају повреде уговора о лечењу постоји уговорна или вануговорна одговорност?

4.5. Да ли постоји могућност избора између правила о уговорној и вануговорној одговорности уколико су испуњене претпоставке за наступање оба вида одговорности?

4.6. Право лица која нису уговорне стране на накнаду штете по основу вануговорне одговорности (право на накнаду штете чланова породице оштећеног)

4.7. Основ права на накнаду штете уколико је уговор о лечењу ништав или рушљив

Део пети:

5. Условљеност обима грађанскоправне одговорности лекара за повреду уговора о лечењу основном одговорности

5.1. Штета која може настати као последица повреде уговора о лечењу

5.2. Уговорна одговорност – предвидљива штета

5.2.1. Накнада нематеријалне штете на основу уговорне одговорности

5.3. Вануговорна одговорност (интегрална накнада) – материјална и нематеријална штета

5.4. Обим одговорности према лицима која нису уговорне стране већ своје право остварују по основу вануговорне одговорности (чланови породице оштећеног)

5.5. Да ли постоји могућност да се, уколико је оштећени тужио по основу уговорне одговорности и добио накнаду предвидиве штете, подигне друга тужба којом ће се по основу вануговорне одговорности тражити разлика између целокупне претпљене штете и предвидиве штете која је досуђена по основу уговорне одговорности?

Закључак

Литература

IV Основне хипотезе

Пројектујући истраживање, кандидаткиња Катарина Тасић је поставила следеће радне хипотезе, које би истраживање требало да потврди:

Прва је да се уговор о лечењу у нашем праву може сврстати у неименоване уговоре, да је по правној природи најближи уговору о делу, и да, по правилу, ствара облигацију средства, а само изузетно облигацију циља.

Друга је да пре закључења пуноважног уговора о лечењу, лекар мора у свему извршити обавезу на обавештавање пацијента, тако да пропуштање спречава настанак пуноважног уговора.

Трећа је да, ако до повреде уговорне обавезе дође првенствено следи уговорна одговорност, али да би требало дозволити оштећеном да бира основ одговорности уколико су испуњене претпоставке вануговорне одговорности с обзиром на то да разлози правичности тако налажу.

Четврта хипотеза од које полази је та да ће постојати само вануговорна одговорност ако је уговор о пружању лекарске услуге ништав или рушљив. Такође, одговараће се по основу вануговорне одговорности уколико накнаду штете траже чланови уже породице оштећеног који нису уговорне стране.

Пета и завршна хипотеза, до које се дошло претходним истраживањем, је да је неопходно да се изврши промена праксе досуђивања ниских износа накнада штете имајући у виду значај повређеног добра у случају повреде уговора о лекарској услузи.

V Методи који ће се у истраживању применити

У изради докторске дисертације кристиће се догматички (правно догматски), социолошки, упоредни, аксиолошки и историјски метод истраживања.

Правно-догматским методом анализираће се различити прописи чија је примена релевантна за изабрану тему.

Упоредно-правни метод треба да омогући критичку упоредну анализу законских решења, судске праксе и ставова у доктрини пре свега у „главним“ правним системима за ову област, француском, немачком, англосаксонским.

Аксиолошким методом посебно ће бити анализирани судске одлуке које су доношене у овој области код нас, са посебним критичким освртом на став судова у односу на висину новчане накнаде нематеријалне штете за коју кандидаткиња сматра да је исувише ниска.

Социолошким методом ће се испитати на који начин владајућа друштвена схватања утичу на проблематику одговорности лекара за повреду уговора о лечењу у грађанском праву, посебно на обим новчане накнаде нематеријалне штете. Применом социолошког метода требало би истражити на који начин утицати на буђење свести у друштву о значају права која су повредом уговора о лечењу оштећена као и на озбиљност пропуста лекара који би морали бити на најстрожи начин санкционисани како у кривичном тако и у грађанском праву.

За потпуно сагледавање предмета истраживања од значаја је и историјски метод, односно историјски осврт на решења Српског Грађанског законика, такође и на решења Скице за законик о облигацијама и уговорима, професора Михаила Константиновића, која је непосредно претходила доношењу Закона о облигационим односима, а на који је велики утицај и извршила.

VI Очекивани резултати (научни допринос)

На избор теме „Природа и обим грађанскоправне одговорности лекара за повреду уговора о лечењу“ утицао је, са једне стране, по мишљењу кандидаткиње, незавидан положај оштећених пацијената као и чланова њихове уже породице, а са друге стране, један број недовољно расветљених питања у овој области. Кандидаткиња држи да би се разјашњењем тих питања, на које закон не пружа увек прецизне одговоре, а суд их веома често решава на начин који не доводи оштећеног у привилегован положај, могла оштећеним пацијентима пружити одговарајућа сатисфакција коју они у сваком случају заслужују имајући у виду значај повређеног добра.

Наиме, у оквирима овог рада кандидаткиња би, између осталог изложила и правила уговорне и вануговорне одговорности у нашем праву, указала на разлике које међу њима постоје као и на потребу да се оштећени пацијент стави у привилегован положај, уколико су испуњене претпоставке за вануговорну одговорност, на тај начин, што ће моћи да бира по ком основу ће захтевати накнаду штете у зависности од тога која су правила повољнија по њега, да ли правила уговорне или вануговорне одговорности. Такође, уколико се оштећени определи за правила уговорне одговорности или уколико нису испуњене претпоставке за постојање вануговорне одговорности, оштећени се никако не би смео лишити права на накнаду нематеријалне штете, уколико је ова наступила тако да ће се у истраживању истаћи разлози који говоре у прилог оваквом ставу, а све имајући у виду чињеницу да се накнада нематеријалне штете везује првенствено за вануговорну одговорност мада су и у том случају износи које суд досуђује у случају новчане накнаде нематеријалне штете веома ниски. То доводи до следећег питања којим ће се кандидаткиња бавити а то је накнада штете члановима уже породице оштећеног по основу вануговорне одговорности, пошто они нису уговорне стране те да накнаду по основу уговорне одговорности не могу ни тражити. Један од циљева овог рада јесте и покушај да се, уз приказ судске праксе из упоредног права, пруже аргументи због чега би судови требало да одустану од досадашње праксе досуђивања готово симболичних надокнада штете, нарочито нематеријалне штете, у овој области, те да се најзад савлада отпор, који као реликт социјалистичког друштва, постоји према новчаној накнади нематеријалне штете. Такође, сматрамо да ће, уколико се став судова промени, то повратно утицати на припаднике лекарске професије те ће и повреде уговора о лечењу бити ређе, а са друге стране ће промоција права пацијената и њихова адекватна заштита охрабрити многе оштећене да судским путем захтевају накнаду претрпљене штете.

На крају кандидаткиња истиче да су напред наведени очекивани резултати у складу са досадашњим њеним истраживањем које је спровела, те да ће даље и дубље проучавање ове области свакако пред њу поставити нове циљеве и можда довести, у одређеној мери, до другачијих резултата од оних које је предвидела.

VII ЗАКЉУЧАК

Кандидаткиња Катарина Тасић је одабрала за предмет своје докторске дисертације један веома сложен и актуелни проблем. Ово посебно ако се има у виду да, упоредноправно посматрано, различити правни системи своја решења у вези одговорности лекара за штету проузроковану повредом уговора о лечењу заснивају на различитим заштитним вредностима и другачијем односу према успостаљању баланса између принципа заштите права пацијента са једне стране и неопходности развоја и усавршавања медицинске науке и технике са друге стране.

Кандидаткиња је, на основу пелиминарних истраживања, створила уверење да права пацијената нису на одговарајући начин заштићена у Србији, што је засновала на свом осећају правичности и својим уверењима о друштвеним ставовима у Србији данас (конкретно, на негативном ставу у погледу новчане накнаде неимовинске штете). Чини се, ипак, да ће током истраживања бити нужно да сагледа и другу страну медаље, јер захтевати од лекара да отклоне сваки ризик приликом лечења пацијента значило би, у најмању руку, спутавање слободе лекара да лечи на начин који сматра најбољим и најпримеренијим, те онемогућавање развоја медицине у најширем смислу. Отуд Комисија очекује нешто уравнотеженији приступ кандидаткиње у даљем истраживању.

Оријентациони садржај, односно структура рада предложена од стране кандидаткиње су начелно прихватљиви као полазно стајалиште, али се чини да ће извесне корекције садржаја и структуре у току истраживања бити неопходне. У сваком случају, та структура је задовољавајућа полазна основа за даље истраживање и указује на кандидаткињин досадашњи труд и рад на теми. Исто се односи и на приложени полазни списак литературе, са нормалним очекивањем да ће се он, током рада, додатно проширити, чиме би се отворила могућност потпунијег обухвата теме која има и практичан значај.

На основу реченог о предмету рада, приступним методима, садржају и структури те хипотезама, уз доказану посвећеност кандидаткиње, Комисија сматра да је кандидаткиња потврдила теоријску и практичну вредност одабране теме, те смо слободни да Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Београду предложимо да одобри кандидаткињи Катарини Тасић израду докторске дисертације под називом: **„ПРИРОДА И ОБИМ ГРАЂАНСКОПРАВНЕ ОДГОВОРНОСТИ ЛЕКАРА ЗА ПОВРЕДУ УГОВОРА О ЛЕЧЕЊУ“**, а да за ментора, по предлогу кандидата, именује .

У Београду 20. децембра 2011. Године

КОМИСИЈА

–
**др Драгор Хибер, ванредни
професор
Правног факултета у
Београду**

–
**др Марко Ђурђевић, доцент
Правног факултета у
Београду**

**др Милош Живковић,
доцент
Правног факултета у
Београду**

VIII Прелиминарни списак литературе

Кандидаткиња је уз пројекат своје дисертације доставила следећи прелиминарни списак литературе:

A. Стручна литература:

1. Антић Оливер, Именовани и неименовани уговори у савременом облигационом праву, Анали Правног факултета у Београду, Београд 2004., бр.1-2.
2. Антић Оливер, Облигационо право, Београд 2009.
3. Антић Оливер, Савесност и поштење у облигационом праву, Правни живот, Београд 2003., број 10. т. II
4. Благојевић Б., Круљ В., Коментар Закона о облигационим односима, Београд 1983., књига I
5. Braizer Margaret, Medicine, Patients and the Law, London 1992.
6. Гамс Андрија, Ђуровић Љиљана, Увод у грађанско право, Београд 1990.
7. Георгиев Поп Димитар, Уговорна одговорност према Закону о облигационим односима, Анали правног факултета у Београду, Београд 1978., бр 3-5.
8. Драшкић Младен, Границе одговорности дужника за штету причињену повредом уговорних обавеза, Анали Правног факултета у Београду, Београд 1985., бр.3-4.
9. Ђорђевић Ж., Станковић В., Облигационо право (Општи део), Београд 1986.
10. Ђорђевић (Сјеничић) Марта, Кривица пацијента као оштећеног у грађанском праву, Београд 2009.
11. Ђорђевић Марта, Одговорност због инфекције ХИВ- вирусом путем трансфузије крви, Правни живот, Београд 1998., бр.9
12. Ђорђевић Ненад, Претпостављени пристанак пацијента на лечење према немачком праву, Медицинско право и медицинска етика, Институт друштвених наука, Београд 1994.
13. Ђорђевић Ненад, Одговорност лекара за штету насталу услед непридржавања обавезе да пацијента обавести, Медицинско право и медицинска етика, Институт друштвених наука, Београд 1994.
14. Zweigert Konrad and Kötz Hein, Introduction to comparative law, Oxford, 1998.
15. Јакшић Стеван, Облигационо право, Сарајево 1957.
16. Јанковец Ивица, Видови и последице немогућности испуњења уговорне обавезе, Београд 1982.
17. Јанковец Ивица, Ограничење уговорне одговорности на штету коју је дужник могао предвидети, Правни живот, Београд 1982., бр-3
18. Јанковец Ивица, Уговорна одговорност, Београд 1993.
19. Клајн – Татић, Нека медицинска, етичка и правна питања која покреће доктрина о информисаноме пристанку пацијента на медицинску интервенцију, Медицинско право и медицинска етика, Институт друштвених наука, Београд 1994.

20. Константиновћ Михаило, Облигације и уговори, Скица за Законик о облигацијама и уговорима, Београд 1996.
21. Константиновић Михаило, Облигационо право, према белешкама са предавања професора др М.Константиновића, средио др В.Капор, Београд 1962.
22. Круљ Љиљана, Одговорност лекара због необавештавања пацијента о ризицима операције - анализа једног случаја из праксе домаћих судова, Право теорија и пракса, Нови Сад 2000., бр. 3-4.
23. Malaurie Philippe, Aynès Laurent, Stoffel-Munck Philippe, Les obligations, Paris 2009.
24. Марковић Лазар, Облигационо право, Београд 1997.
25. Марковић Миливоје, Генералне клаузуле, Зборник радова, Ниш 1968., св. VII
26. Mckendrick Ewan, Contract law, Oxford 2007.
27. Memeteau Gerard, Le droit medical, Paris 1985.
28. Мијачић Мирса, Облигациони уговори, Београд 1988.
29. Мијачић Мирса, Одговорност за штету изазвану медицинским апаратима, Медицинско право и медицинска етика, Институт друштвених наука, Београд 1994.
30. Милошевић Љубиша, Облигационо право, Београд 1972.
31. Мујовић Зорнић Хајрија, Одговорност апотекара за штету од лекова, Право теорија и пракса, Нови Сад 2000., бр. 3-4.
32. Мујовић Зорнић Хајрија, Одговорност за штету због „несрећног живота“ и због нежељеног рођења детета по америчком праву, Медицинско право и медицинска етика, Институт друштвених наука, Београд 1994.
33. Мујовић Зорнић Хајрија, Поглед на Европску повељу о пацијентовим правима, Правни живот, Београд 2006., бр.9.
34. Мујовић Зорнић Хајрија, Правна природа лекарске одговорности за штету, Страни правни живот, Београд 1999., бр.1-2.
35. Николић Милош, Одговорност лекара за штету, Правни живот, Београд 2002., бр.9.
36. Орлић Миодраг, Закључење уговора, Београд 1993.
37. O' Sullivan Janet, Hilliard Jonathan, The law of contract, Oxford university press, 2008.
38. Перовић Слободан, Границе слободе уговарања, Анали Правног факултета у Београду, Београд 1971., бр.5-6,
39. Перовић Слободан, Забрањени уговори, Београд 1975.
40. Перовић Слободан, Извршење уговорних обавеза и одговорност за неизвршење, Правни живот, Београд 2008., бр. 3-4
41. Перовић Слободан, Коментар закона о облигационим односима I књига, Београд 1995.
42. Перовић Слободан, Коментар закона о облигационим односима II књига, Београд 1995.
43. Перовић С., Стојановић Д., Коментар Закона о облигационим односима, Горњи Милановац-Крагујевац 1980.
44. Перовић Слободан, Морализовање уговора, Правни живот, Београд 1971., бр-10.

45. Перовић Слободан, Слобода уговарања и јавни поредак, Архив за правне и друштвене науке, Београд 1968., бр.3.
46. Перовић Слободан, Утицај јавног поретка на пуноважност облигационих уговора, Архив за правне и друштвене науке, Београд 1982., бр.3.
47. Перовић Слободан, Облигационо право, Београд 1986.
48. Попов Даница, Грађанско право – општи део, Београд 2005.
49. Поповић Драгиша, Медицинска делатност – видови и ризици одговорности, Право теорија и пракса, Нови Сад 2000., бр. 3-4.
50. Поповић Олга, Имовинска одговорност лица заражених ХИВ вирусом по америчком и немачком праву, Медицинско право и медицинска етика, Институт друштвених наука, Београд 1994.
51. Правна енциклопедија, Београд 1985.
52. Радишић Јаков, Гаранција за трајни квалитет и одговорност за штету од ствари са недостатком, Београд 1972.
53. Радишић Јаков, Имовинска одговорност и њен досег, Београд 1979.
54. Радишић Јаков, Лекарске грешке у светлости правних разматрања, Анали Правног факултета Универзитета у Београду, Београд 1995., бр.3.
55. Радишић Јаков, Медицинско право, Београд 2004.
56. Радишић Јаков, Накнада штете и проблем тзв. прстигнутог (хипотетичког) каузалитета, Београд 1969.
57. Радишић Јаков, Нацрт кодекса лекарске етике Србије, Правни живот, Београд 2003., бр.9.
58. Радишић Јаков, Облигационо право, Београд 2004.
59. Радишић Јаков, Одговорност лекара и медицинских установа због секундарних штета, Правни живот, Београд 1996. Бр.9.
60. Радишић Јаков, Одговорност за штету од ствари са недостатком, Београд 1972.
61. Радишић Јаков, Одговорност због штете изазване вакцинацијом против дечије парализе, Архив за правне и друштвене науке, Београд 2006., бр. 3-4.
62. Радишић Јаков, Одговорност због погрешне лекарске дијагнозе, Медицинско право и медицинска етика, Институт друштвених наука, Београд 1994.
63. Радишић Јаков, Одговорност због штете изазване лекарском грешком у лечењу и обавештавању пацијената, Номос, Београд 2007.
64. Радишић Јаков, О одговорности лекара уопште, Право теорија и пракса, Нови Сад 2000., бр. 3-4.
65. Радишић Јаков, Одговорност за штету узроковану операцијом коју је обавио лекар на специјализацији, Медицинско право и медицинска етика, Институт друштвених наука, Београд 1994.
66. Радишић Јаков, Појам лекарске грешке, Правни живот, Београд 2010., бр.9.
67. Радишић Јаков, Хајрија Мујовић – Зорнић, Помоћ пацијентима у остваривању њихових права: Западна Европа као узор Србији, Југословенско удружење за медицинско право, Београд 2004.
68. Радишић Јаков, Противправност као услов грађанске одговорности, Анали правног факултета у Београду, Београд 2001., бр.1-4.

69. Радишић Јаков, Професионална одговорност медицинских посленика, Београд 1986.
70. Радишић Јаков, Разграничење имовинске и неимовинске штете, Анали Правног факултета у Београду, Београд 1998., бр.1-3.
71. Радишић Јаков, Сарадња лекара различитих специјалности и њихова одговорност, Правни живот, Београд 1997., бр.9.
72. Раковић Ђорђе, Раковић Мирко, Лекарска грешка и одговорност, Правни живот, Београд 2009., бр.9.
73. Салма Јозеф, Облигационо право, Нови Сад 2007.
74. Savatier R., Auby J.-M., Savatier J., Péquignot H., *Traité de droit medical*, Paris 1956.
75. Smith's Mason and McCall, *Law and Medical ethics*, Oxford 2006.
76. Станковић Обрен, Накнада штете, Београд 1998.
77. Станковић Обрен, Накнада штете, Енциклопедија имовинског права и удруженог рада, т. II, Београд 1978.
78. Статопулос Михаил, Савесност и поштење као социјални коректив у савременом грчком праву, Анали Правног факултета у Београду, Београд 1985., бр.2.
79. Стојановић Драгољуб, Слобода уговарања и јавни поредак, Архив за правне и друштвене науке, Београд 1968., бр.3.
80. Стојановић Драгољуб, Антић Оливер, Увод у грађанско право, Београд 2004.
81. Стојановић Зоран, Кривично право – посебни део, Београд 2009.
82. Stone Richard, *The modern law of contract*, London 2006.
83. Taylor Richard, Taylor Damian, *Contract law*, Oxford 2007.
84. Тороман Марија, Јединство и дуалитет уговорне и деликтне одговорности и могућност њихове кумулације, Београд 1963.
85. Тороман Марија, Одмеравање накнаде штете у грађанском праву, Београд 1969.
86. Талон Дени, Санкције за неизвршење уговора у француском и енглеском праву, Анали правног факултета у Београду, Београд 1985., бр.2.
87. Treitel, *The law of contract*, London 1991.
88. Fabre – Magnan Muriel, *Droit des obligations*, 1-Contrat et engagement unilatéral, Paris 2008.
89. Henri Mazeaud, Leon Mazeaud, *Traite theorique et pratique de la responsabilite civile delictuelle et contractuelle*, t. II, Paris 1934.
90. Henri Mazeaud, Leon Mazeaud, *Traite theorique et pratique de la responsabilite civile delictuelle et contractuelle*, t. III, Paris 1934.
91. Herring Jonathan, *Medical Law and Ethics*, Oxford 2006.
92. Carbonier Jean, *Droit civil*, Les biens, Les obligations, Vol. II, Quadriga/PUF, Paris 2004.
93. Colin – Capitant, *Cours elementaire de droit civil francais*, Paris 1914.
94. Цигој Стојан, Грађанска одговорност, Енциклопедија имовинског права и удруженог рада, т. I, Београд 1978.
95. Цигој Стојан, Одговорност за штету (основи одговорности и накнада имовинске штете), Привреда и право, Београд 1978., бр.10.

96. Christian Larroument, Droit civil sous la direction Christian Larroument, Les obligations, Le contrat, T. III, 1. partie: Conditions de formation, Economica, Paris 2007.

Б. Закони и декларације

1. Аустријски Општи грађански законик, 1811.
2. Declaration on the promotion of the Patients Rights in Europe, World Health Organisation, Copenhagen, 1994.
3. Декларација о независности и професионалној слободи лекара, Rancho Mirage, California, 1986.
4. Декларација о правима и личној слободи медицинских посленика, Briesel, Belgium, 1985.
5. Закон о заштити становништва од заразних болести, Службени гласник РС, бр. 125/2004
6. Закон о здравственој заштити, Службени гласник РС, бр. 107/2005
7. Закон о здравственом осигурању, Службени гласник РС, бр. 107/2005 и 109/2005
8. Закон о облигационим односима Србије, 1978.
9. Кривични Законик Републике Србије, 2005.
10. Немачки Грађански законик, 1896.
11. Општи имовински законик за Црну Гору, 1888.
12. Српски Грађански законик, 1844.
13. Устав РС, Службени гласник РС, бр. 98/2006
14. Француски Code Civil, 1804.
15. Швајцарски Законик о облигацијама, 1911.

На основу члана 24. став 10. Статута Правног факултета Универзитета у Београду, Наставно-научно веће Правног факултета Универзитета у Београду, на XVII седници од 26. децембра 2012. године, донело је

ОДЛУКУ

Члан 1.

Прихвата се извештај Комисије за оцену подобности теме докторске дисертације кандидата **Катарине Тасић** и одобрава израда докторске дисертације под насловом: **„Природа и обим грађанскоправне одговорности лекара за повреду уговора о лечењу“.**

Члан 2.

О извршењу ове Одлуке стараће се Декан Правног факултета Универзитета у Београду.

оз-број: _____

Београд

ПРЕДСЕДНИК НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА
Декан

Професор др Мирко Васиљевић

Додатак уз образац 1.

ПОДАЦИ О МЕНТОРУ

за кандидата: Катарина Тасић

Име и презиме ментора: Драгор Хибер

Звање: Ванредни професор

Списак радова који квалификују ментора за вођење докторске дисертације¹:

1. Hiber, D. and Pavić, V, Arbitration and Crime, *Journal of International Arbitration*, Volume 25, Number 4, August 2008, str. 461 – 478 (**R - 51**)
2. Беговић, Б, Мијатовић, Б. и Хибер, Д, у Приватизација државног земљишта у Србији, студија за потребе Министарства привреде Републике Србије, Београд, ЦЛДС, 2006, стр. 101 (www.clds.org.rs) /**R 13 - 5 bodova**/
3. Хибер, Д, Реформа правосуђа и правосудни закони, у *Четири године транзиције у Србији*, ред. Борис Беговић и Бошко Мијатовић, Београд, 2005, стр. 261 – 278. / **R 22**
4. "Нескривљеност заблуде", Архив за правне и друштвене науке, бр. 2/1992, стр. 267-277;
5. "За нов модел режима коришћења грађевинског земљишта - Етатизација или приватизација и денационализација грађанског земљишта", Правни живот, бр. 7-8/1995. стр. 177-189;
6. *Корупција у правосуђу*, Б. Беговић, Б. Мијатовић и Д. Хибер (ур.), ЦЛДС, Београд, 2004, стр. 249.
7. Hiber, D. and Pavić, V, Arbitration and Crime Matters, *Croatian Arbitration Yearbook*, vol. 15, Zagreb, 2008, str. 147 – 168

Заокружити одговарајућу опцију (А, Б, В или Г):

А) У случају менторства дисертације на докторским студијама у групацији техничко-технолошких, природно-математичких и медицинских наука ментор треба да има најмање три рада са SCI, SSCI, AHCI или SCIE листе, као и Math-Net.Ru листе.

¹ Списак радова у прилогу

Б) У случају менторства дисертације на докторским студијама у ији друштвено-хуманистичких наука ментор треба да има најмање три рада са релевантне листе научних часописа (Релевантна листа научних часописа обухвата SCI, SSCI, AHCI и SCIE листе, као и ERIH листу, листу часописа које је Министарство за науку класификовало као M24 и додатну листу часописа коју ће, на предлог универзитета, донети Национални савет за високо образовање. Посебно се вреднују и монографије које Министарство науке класификује као M1 I, M12, M13, M14, M41 и M51.)

В) У случају израде докторске дисертације према ранијим прописима за кандидате који су стекли академски назив магистра наука ментор треба да има пет радова (референци) које га, по оцени Већа научних области, квалификују за ментора односне дисертације.

Г) У случају да у ужој научној области нема квалификованих наставника, приложити одлуку Већа докторских студија о именовању редовног професора за ментора.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Датум _____

М.П.
